

## KUR'AN'I NASIL OKUMALIYIZ

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ  
“Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler kitabı hakkını gözeterek okurlar. Çünkü onlar, o kitaba inanıp güvenirler. O kitabı görmezden gelip inkâr edenler ise zarara uğrayanlardır” (Bakara 2/121).

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ مَثَلُ الْأُتْرَجَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا طَيِّبٌ

“Kur’ân okuyan mü’minin misali turunçgillerden portakala benzer, tadı da güzeldir, kokusu da güzeldir.” (Buhârî, fezâilü’l-Kur’ân 17, 26)

**Muhterem Müslümanlar!** Hutbemiz, “Kur'an' okurken dikkat etmemiz gereken hususlar” hakkındadır.

**Kur'an-ı Kerim;** Peygamber Efendimizin (s.a.s) şahsında, bütün insanlığa inmiş bir kitaptır. Yüce Allah, Kamer Suresinde aynı ayeti dört defa tekrar ediyor:

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ  
“Andolsun biz, Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Var mı düşünüp öğüt alan?” (Kamer, 54/17, 22, 32, 40) Yine Sâd Suresinde “Bu, ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri ibret alsın diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır” (Sâd, 38/29) buyurmaktadır. Bu gayeye ulaşabilmemiz için, Kur'an-ı Kerimi okumamız, anlamamız, emir ve yasaklarına uymamız gerekir.

İnsanı dünya ve ahiret mutluluğuna götüren Kur'an'ı okumaya başlarken, **belli yöntem ve hedeflerin** olması gerekir. Bu hedeflerden bazıları şu şekilde sıralanabilir:

**1. Kur'an'ın her bir ayetini kendine hitap ediyor gibi okumak.** Bu anlayış Kur'an-Hakim'i anlamının ve ondan istifade etmenin ilk basamağıdır. Başta sahabe efendilerimiz olmak üzere selef-i salihin, Kur'an'ı hep kendilerine hitap

ediyormuş, sanki her bir ayet bizzat kendileri için inmiş veya iniyormuş düşüncesi ve şuuruyla okuyorlardı. Böyle okuduklarından dolayı da ondan azami derecede istifade ediyorlardı.

## **2. Kur'an-ı Azimüşşan'ı Allah rızası için okumak.**

Kur'an hazinelerini ancak, onu samimi duygularla, tertemiz bir gönülle ve tam bir teslimiyetle okuyanlara açar. Böyle bir okuyuş, Kelam'ın sahibine karşı saygının gereğidir ve aynı zamanda insana daha fazla sevap kazandırır.

## **3. Nasıl bir kitapla muhatap olduğumuzu unutmamak.**

Kur'an, yolumuzu aydınlatmak, Rabbimizi tanıtmak, O'na karşı nasıl kulluk yapacağımızı talim etmek, dünyevi ve uhrevi mutluluğumuzu sağlamak üzere Cenab-ı Hak tarafından bize gönderilmiş ilahi ve evrensel bir mesajdır. Kur'an okurken onun bu kuşatıcı özelliklerini asla hatırdan çıkarmamalı, bu inanç ve arayışla ona yönelmeliyiz.

**4. Kur'an-ı Hakim'i çağın bilgi ve birikimine göre bir daha anlayıp yorumlamaya çalışmak.** Kur'an'ın her asra söyleyecek bir sözü olduğu unutulmamalı, günümüzün anlayışı ve bilgi birikimiyle ona tekrar tekrar bakılarak, ondan yeni cevherler çıkarılmalıdır. "Kur'an bugün bize ne ifade ediyor, ne anlatmak istiyor, onun ayetlerini günümüzde nasıl anlayabiliriz?" diyerek onun insan düşüncesine açık bıraktığı uçlardan hareketle yeni yorumlar, yeni manalar çıkarabiliriz.

**5. Kur'an-ı Mübin'i okurken hem uluhiyet hem de rububiyet yönüyle ondaki tevhid vurgusuna dikkat etmek.** Allah Teala'nın, Zatında birliği, Kendisinden başka ilah olmadığı, isim, sıfat, fiil ve icraatlarında ortağı bulunmadığı ve kulluğun sadece O'na yapılacağı hakikati açısından okunmalıdır. Çünkü Kur'an'ın en temel konusu tevhid

olduğundan onun her cümlesinde, her ayetinde bu konuya dair işaretler bulunabilir.

**6. Kur'an'a bütüncül bir nazarla bakabilmek ve okunan her bir ayeti Kur'an'ın kendi bütünlüğü içinde anlayabilmek.** Bu da Kur'an'ı adeta avucunun içi gibi bilmeye bağlıdır. Elbette böyle bütüncül bir bakış için bazı şartlar vardır: Her şeyden önce **Arapçayı çok iyi bilmek** gerekir. İkincisi onu en geç ayda bir hatmetmek icap eder. Muhtevanın bir harita gibi göz önüne gelmesi için onun aralıksız ve yoğunlaşarak okunması şarttır. Bu ölçüde bir vukufiyet hem Allah'a (celle celaluhu) hem Peygamber Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) hem de bize, **bizi anlatan Kur'an'a karşı saygının ifadesidir.**

**7. Kur'an'ı çok katmanlı mana tabakaları olduğu şuuruyla okumak ve onun engin manalarını daraltmamak.** Nitekim bazı müfessirler de bunu ifade etme adına Kur'an lafızlarının delalet ettiği manalar için yüzlerce, binlerce gibi tabirler kullanmışlardır. Mesela Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur'un birçok yerinde, "Bu ayetin yüzlerce manasından birkaçını söyleyeceğiz." gibi ifadeler kullanır. Bu ifadeler kesinlikle mübalağa değildir. Çünkü biz Kur'an'da Allah'ın neler murad ettiğini, maksadının sınırlarını ve sayısını bilemiyoruz. O yüce maksatları bir ölçüde anlasak da bunların aslına tamamen vakıf olamıyoruz. Bir müfessir ya da müçtehit, bir ayetten yüz tane mana çıkarabilir. Sonraki asırlarda gelen başka bir müfessir mevcut manalara farklı yüz mana daha ilave edebilir. Allah'ın sonsuz ilminden gelen Kur'an, bu manaların hepsine de açık bir zenginliğe sahiptir. Yeter ki çıkarılan manalar, **Arapça dil kurallarına, tefsir usulü kaidelerine ve Kur'an'ın muhkematına uygun olsun.**

**8. Kur'an'ın ele aldığı şahsiyetlerin, her devirde görülen bir prototip olduğunu fark ederek okumak.** Kur'an, toplumların psikoloji ve karakterlerine dair önemli bilgiler ve ipuçları sunar. Bir tarafta inanan, inancı uğrun da pek çok mesuliyeti ve musibeti göğüsleyen, hatta tarihin akışına yön veren insan ve toplum tiplerini nazara verir. Diğer tarafta insanın mahiyetindeki ve kainattaki akli delillere rağmen inanmayan, inkarında ısrar eden, inanan insanları gittikleri yoldan alıkoymaya çalışan, bunların yanında bir de inanmış gibi yapıp aslında inkarın koyu karanlıklarında yüzen, fesada açık, kaypak ve iki yüzlü ne kadar insan ve toplum tipi varsa bunları ortaya koyar. Biz bu insan tiplerini genel bir taksimatla **mümin, kafir ve münafık** şeklinde ifade ederiz. **Fakat bunların da kendi içlerinde farklı kategorileri vardır.** Malumdur ki bu insan ve toplum tipleri her devirde olmuştur ve olacaktır. Bir mümin Kur' an okurken bu karakterleri nazara alacak, kendi zamanında bunların olabileceğini düşünecek ve bunlara karşı nasıl hareket edeceğini, kimin yanında duracağını, kime karşı nasıl bir tavır sergileyeceğini belirlemeye çalışacaktır.

**9. Kur'an'ı her türlü ön yargıdan ve şüpheden uzak bir şekilde ve ihtiyaç tezkeresiyle okumak.**

**Kur'an-ı Kerim;** bütün zamanları ve olmuş olacak her şeyi gören bir Zat'ın kelamı, bozulmaya uğramamış biricik semavi kaynaktır. Onu, her türlü problemin çözümünü içinde barındıran, mukaddes bir kitap olarak okumak gerekir. **Kur'an,** hazinelerini kendisine bu inanç, bu teslimiyet ve bu samimiyetle yönelenlere açar. Yoksa onu götürüp tarihselcilik anlayışına hapsedenler, onun günümüz problemlerine dair

özmler ortaya koyduğundan/ koyacağından Őüphesi olanlar, ondan istifade edemezler. **Kur'an, Őahsi, ailevi, içtimai bütün problemlerin çözümünü ihtiva eder.** Yeter ki biz ona üzerinde durduğumuz bu inanç ve anlayıŐla yönelmiŐ olalım. **Son birkaç asırdır yaŐanan problemlere are bulunamayıŐının sebebi, -haŐa- Kur'an'ın kusuru ve yetersizliği değil, biz Müslümanların ona karşı asırlar öncesinden baŐlayan ilgisizliği, uzaklığı, ona bakıŐtaki ufuk darlığı ve yaŐadıđımız problemlerin çarelerini gidip başka yerlerde arama bahtsızlığıdır.**

Hasılı, Kur'an'ı okuyacak olanlar, bütün bu hususları **bir ölçü veya bir usul** olarak zihninde tutmalı, bu niyet ve gayretlerle Kur'an okumalıdır.

**Ne mutlu** her nı fırsat bilerek **Kur'an** okumaya ve anlamaya gayret edenlere, **müjdeler olsun** Kur'an'dan **anladıklarını** hayatlarına taŐıyabilenlere.

**Not:** Bu hutbe *“KURAN'IN SİHİRLİ UFKU FATİHA SRESİ VE BAKARA SRESİ”* kitabından derlenmiŐtir.